

HADİS İLMİNE GİRİŞ-3

Nureddin Yıldız hocamızın 7 Aralık 2013 tarihli “Hadislerle Diriliş” dersidir.

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdülillahi Rabb'il âlemin. Ve sallallâhu ve sellem ala seyyidina Muhammed. Ve ala âlihi ve sahbihi ecmaîn.

Hadislerle diriliş yapabilen ve Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemdeki bize intikal etmesi gereken ruhâni yapıya sahip olabilecek bir Ümmet'in "hadis ne demektir" sorusuna akademik cevapların ötesinde bir cevap vermesi lazım. Daha sonra inşallah, hadisle ilgili ilmi tabirlere geçtiğimizde göreceğiz işte "hadis, Resûlullah sallallahu ve selemin şu şu şekilde sözleridir" diyeceğiz ama bu ilim adamlarının hadis için yazdıkları tariflerden oluşur. Bir de kütüphanelerin ötesinde, kitapların satırları arasında sıkışmış bilgilerden daha önce göğsümüze sıkışmış olan, göğsümüzde yazılı hadis tarifimiz olması lazım bizim. Çok avamî bir tabirle hadis Resûlullah demektir sallallahu aleyhi ve sellem. Bu "hadis Resûlullah demektir" sözünü biz eğer bu şekilde anlayamazsak işte "hadis, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sözleridir" diye anlarsak o akademik bir tariftir. İlim adamlarının tarifidir. Onu değerlendirmiyorum. Bir mü'min olarak "hadis" deyince şu kulağımda ne yansıyor onu değerlendiriyorum. "Hadis" deyince ben, Resûlullah hatırlıyor olmam lazım. Tıpkı "iş" deyince "para"yı hatırladığım gibi. Bir işçi, bir memur "iş" kelimesinden "aybaşı", "para"yı hatırladığı gibi bir Müslüman da "hadis" deyince "Resûlullah" hatırlamadığı sürece-sallallahu aleyhi ve sellem-imanı açısından yeterli düzeyde bir anlama sahibi olduğunu iddia edemez.

Burada konumuzu şöyle yandan ilgilendiren bir "ara başlık" diyeyim ben, sonra zihinlerinizden silin bunu. Bir ilave edeyim ben, siz zihinlerinizden sonra silebilirsiniz. Bazı bilgiler, insana olumsuz sonuçlar getirebiliyor. Herkes için geçerli olmamakla beraber, mesela;-çok basit bir misal-ilmihal bilgisi çok ileri derecede olmayan bir Müslüman'ın namazını uzaktan izleyin. Bir de çok iyi ilmihal okumuş birisini, işte medreselerde ilmihal okumuş birisinin aynı namazını kameraya alıp izleyin. O köylü dediğiniz, bilgisi, ilmihal bilgisi olmayan insanın, namazda elektrik direği gibi durduğu, asla kıpırdamadığını, rükuya gittiğini, kalktığını, robot gibi hareket ettiğini göreceksiniz. Çok ilmihal bilen birisinin ise kaşındığını, sağa sola yalpaladığını, iki secde arasında bir ufak mola verdiğini, daha rahat namaz kıldığını göreceksiniz. Birisi bilgi sahibi, namazında laubalilik denecek gevşeklik var. Öbürü hiçbir şey bilmiyor, sadece rükuya giderken eğiliyor. Onun dışında öldü kaldı ayakta, zannediyorsun. Her ikisinin de namazı kabul olabilir. Namazının kabul olup-olmadığını Allah bilir ama şöyle bir sıkıntı var: Bu bilen, kaypaklık yapabileceği şeyleri de biliyor. "Üç defa kaşınırsam namaz bozulur" diyor. Sonra "bu üç defa Hanefilerin fikri" diyor "Şafilelerde on üç, Malikilerde böyle bir şey yok zaten." Dolayısıyla tarağını çıkarıp kaşınabilir. Bir sakınca yok onun için. Mendilini çıkarabilir. Mesela; cep telefonu çalıyor kabul edin. İlmihal bilen birisi, onu çıkarır, telefonu kaldırıp bakar ki acil bir şey değil, kapatır. Çünkü bunun namazı bozmayacağına dair bir içtihat duymuştur bir yerden o, âlim. Allaah, yangın alarmı çalsa ilmihal bilmeyene ne telefona baktırabilirsin. "Bu yangın, yanıyor bu bina" filan dedirtemez. O namazı bitirmeden vazgeçmez.

Şimdi burada gelmek istediğimiz nokta şu: Bu ilmihal bilenin bilgisi, huşusunu arttırması gerekirken laubaliliğini arttırmış oldu. Şimdi bir örnek zikredeceğim. Zannediyorum başka derslerde de zikretmiştim de. Başıma gelmiş bir sıkıntı bu: Çok genç yirmi yaşında olduğum bir zamanda Çanakkale'nin bir ilçesinde-bir ziyaret sebebiyle gitmiştim-biz gittikten sonra bir metre kadar kar yağdı. Köy yolları kapandı. Biz aşağı-yukarı dört gün o köyde mahzur kaldık. Bizi misafir ettiler tabi. Mahzur kaldık derken yani köyden çıkamadık. Akşam dönecektik, dört akşam sonra dönebildik. Köy imamıyla filan tanıştık. Bir gün köy odasında köylüler toplandı. Biz İstanbul'dan geldiğimiz için bizim İstanbullu

olarak bir de genç, işte imam hatip talebesi filan bir şeyler sordular. Köy imamı da orada oturuyor. İmamın sakalı yok, bir cemaate mensup birisi. Ben de, ara tatildi sakalım var. Hem de böyle genç sakalı var. Hem de orada üç-dört gün de tıraş olmadık. Baya sakallı görünüyorum.

Köylülerden biri dedi ki: “sen hoca mısın” dedi bana. “Yok, ben hoca olacağım” dedim. “Ee bu hoca” dedi “Bunun sakalı yok. Sen daha olacaksın sakalın var” dedi. Hoca hemen oradan atıldı. Dedi ki: “sakal farz değil” dedi. Ben de gencim, bir de böyle ateşli günlerim. Dedim ki: “öyle olur mu ya” dedim. “Sakal, Peygamber Efendimiz’in sünneti” dedim. “Sadece sünnet” dedi. “Farz değil” dedi. Ben de dedim ki: “Ya olur mu? Sakalı bırakmak sünnet, bir sünneti yaşatana yüz şehit sevabı veriyor Allah Teâlâ” dedim. İmam ağzından kaçırıldı. Dedi ki “on tane tüye bir şehitlik olur mu be” dedi. Ağzından kaçırıldı. Aslında çok da böyle argo biri değildi ama çocuk ortamı, bir köy sobasının etrafında ısınıyor insanlar, böyle bol konuştu. Muhtar olduğunu sonradan öğrendiğim adam, dikkat kesildi dedi ki: “sen ne karışıyorsun Allah'ın işine, verirse verir” dedi. İmam bu sefer ciddileşti. Dedi ki: “o dediğin hadis, sahih değil zayıf” dedi. Şimdi muhtarın kafası tam karıştı “Yav...” dedi. “Sen benim dilimden söyle” dedi. “Peygamber, böyle demiş mi dememiş mi? Ben ne bileyim zayıfı, şişmanını” dedi.

“Sahih” kelimesini anlayamadı adam. “Zayıfa şişmanlık oturttu yani “göbekli hadis değil bu” demek istedi. Muhtar bunu, “göbeklilerin hadisleri değil” anladı. Ben de devreye girdim. Dedim ki: “Hoca diyor ki: ‘yani böyle bir hadis yok Peygamber’in’” diyor dedim. “Öyle mi diyorsun” dedi imama. “Öyle tabii” dedi. Muhtar bu konuda: “madem öyle, öyle” demesi lazımken adam birden galeyana geldi: “Sen burada kaç yıldır imamsın. Gâvur oğlu gâvur” dedi. “Arkanda namaz kıldık bir de” dedi. “Bir Cuma kılıyorum onu da sen yok saymışın” dedi. Baktım böyle bir gergin an oldu. Şimdi, müdahale edeceğim, orada misafirim. Bir de yirmi yaşında bir gencim. Çok da böyle konuşmak hakkım yok. İmam da en az elli yaşında, muhtar daha yaşlı. Bir-iki köylü: “Hoca özür dile” filan gibi yaptılar. “Ne özür dileyeceğim. Böyle bir şey yok” dedi.

Muhtar, bütün bu tartışmaları “Peygamber dese de inanmam ben” diyor zannetti muhtar. Yani böyle bir ters anladı. İmam da: “Bu hadis zayıftır. Zayıf bir hadisi gündeme getirip de işte yüz şehit sevabı vaat etmeye gerek yok” diyecek yani akademik bir şey söyledi imam aslında. Ama akademik bir sonucu anlayacak insan yok etrafında. Neyse imam bir-iki defa daha kendini savundu. Muhtar silahına sarıldı. “Gavur herif!” dedi. “Sen İngiliz misin? Burada namaz kıldırıyorsun” derken neyse muhtar tutmak istediler, muhtar kalktı. Küçük bir oda zaten, kovaladı imamı. İmam kaçtı. Biz ortada kaldık, mahcup olduk. Bizi misafir eden ev sahibi, o da mahcup oldu. O, beni teselli etmeye çalıştı. Muhtar, köyün sonuna kadar kovalamış öyle. “Gâvur imam” diye yani muhtar kovalamış imamı. Neyse öbür gün biz, daha bu imamı görmedik ama gitti. Nereye gitti bilmiyoruz. Öbür gün aklıma geldi. Şehre inince müftüye uğradık yani böyle bir olay sebebi de ben oldum. Gittim müftünün kapısını vurduk. Dedim: “Hocam, böyle böyle biz filan köydeydik. Böyle bir konu oldu. İmamla muhtar kavga ettiler. Sebebi biz gibi görünüyoruz” filan. Dedi: “Ya Allah razı olsun senden” dedi. “Yav, o adam iki kelime öğreniyor, onunla imamların da midesini bulandırıyor. İyi oldu” dedi bu dedi. Yani iyi be baktık, iyi oldu, biz kurtulduk.

Buradan şu noktaya gelmek istiyorum: Şimdi Peygamber’e teslimiyet açısından aleyhisselatu vesselam muhtar daha imanlı birisi. Öbürünün bildiği bilgi, ulu orta Peygamber’e hakaret olacak şeyler konuşmasına da sebep olmuş. Bu sebeple arkadaşlar, “hadis” deyince “Resûlullah” demektir. Resûlullah da “Allah’ın elçisi” demektir. Allah’ın elçisi de Allah adına konuşuyor. Dolayısıyla “hadis” demek “Allah” demek benim gözümde” anlayan saf mü’mindir, kaliteli mü’mindir. O mü’min yanlış iş

yapsa da kazanarak yapar o yanlış işini. Çünkü yanlışında bir hata yoktur. Öbürü, çok bilen ya da ayrıntılı bilen ama bu bilgiyi imanının lehine kullanamayan insan ise başı beladan tükenmez hiç. Bu muhtarın kovaladığı imamın başına gelen gibi yani hep böyle olacak anlamında değil. Bir de dünyada seni kimsenin kovaladığı bir sahne bulamazsın ama melekler bu sefer seni mezarda kovalar Peygamber aleyhisselama hakaret etmekten dolayı.

Biz burada kardeşler, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sünnetini, hadisi şeriflerini köylüce görmedikçe bu fitne asrında kendimizi koruyamayız. Daha sonraki derslerde göreceğiz inşallah Müslümanların Kudüs işgalinden önce akidesine ait esaslar işgal edilmiştir. Bunun başında da Peygamber aleyhisselam efendimizin sünneti ve hadisi şerifler gelmektedir.

Çok enteresan kardeşler, isim verip, örnek verip gözünde değerini düşürmek istemediğim âlim bildiğiniz insanlar bile doktora tezlerine bakın “işte filan konudaki filan hadisi şerif, işte filan Alman oryantalist bunun sahipsiz olduğunu belgeledi” diyor. Peygamber aleyhisselamın düşmanlarından Peygamber sözünün doğru olmadığını belgelettiriyor adam. Bu bir hastalıktır. Bu hastalığın bize bulaşmasından Allah’a sığınırız. Bulaşmadığı için de hamdu senalar ederiz. Etmek zorundayız. Bu sebeple tekraren vurguluyorum hadis “şu şu şu” demek değildir, Resûlullah demektir sallallahu aleyhi ve sellem. Yeter ki uydurma, kafadan atma bir söz olmasın. Ona ait olduğu belli olsun. Öğreneceğiz ona ait olduğunu nasıl bileceğimizi.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi dinliyor gibi ona bakıyor gibi hadisi şerifine baktığın zaman kurtuldun demektir. Yani Tirmizi’yi insan “Süneni Tirmizi”yi alıp da masasına koyduğunda “Resûlullah önümde” diyebilmeli. Buhari’yi, Müslüm’i alıp okuduğunda Resûlullah ile sallallahu aleyhi ve sellem konuşuyorum diye özellikle hissetmelidir. Bu bir iman meselesidir kardeşler. Eğer imanla ilim, akademik kimlik, unvanlar ayrı ayrı olacaksa diyeceğim yok bak ona bir itirazım yok. İman başka bir şey mücahitlik başka bir şey; kitaplar, kalem, defter başka bir şeyse eğer bu sözlerimi söylemiş kabul edin. İmanımız ilmimiz ise, bilgimiz ise, pratiğimiz ise bizim nefeslerimizde, bakışlarımızda, kulağımızda, elimizde imanımız hissedilecekse eğer o zaman hadis demek “Resûlullah” demektir sallallahu aleyhi ve sellem. Peki bu düzeyde göremiyorsak biz eğer hadis deyince Resûlullah düzeyinde anlayamıyorsak elbette bu kapı dışı olduğumuzu göstermiyor. Bizim imanımız da zaten ashabi kiramın ciddiyeti düzeyinde değil.

İnşallah iki ders sonra örnekleriyle “ashabi kiramın hadisi nasıl anladıklarını” konuşacağız. Hadis deyince epey bir örnekler göreceğiz. Ashap ne anlamışlar. Şimdi biz hadis deyince “ilahiyat fakültesinde bir branşın adı” nasıl anlıyoruz? Bu aradaki farkın aslında imandan kaynaklandığını, aslında ahirete imanımızın Halid bin Velid’in, Enes bin Malik’in, Ali bin Ebi Talib’in ahirete imanı düzeyinde olmadığını ispatlayan bir belgedir bu. “Hayır benim imanım tamdır, hadis konusunda işte bazı akademik endişelerim var” gibi düşünüyorsak kendimizi test edebiliriz. Abdurrahman ibn Avf’a Allah’a Teâlâ: **لَنْ**

تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ “en çok sevdiğiniz şeyleri vermedikçe iyi Müslüman olamazsınız” deyince: “en çok sevdiğim şey bu bahçedir verdim gitti ya Resûlullah” demişti. Bunu bize ayeti her hafız okuyor değil mi dördüncü cüzün ilk ayeti. Her Müslüman oturup test edebilir, ben de duyuyorum. Ramazanı Şerif’te fitre vereceği zaman bile Müslüman çıkarıp hani fitre zaten on lira verecek, bu on liranın eskisi yenisi fark etmediği halde niye çıkarıp Müslüman en eskisinden çıkarıp veriyor? Paranın yenisini bile vermeye cesaret edemiyorsun o, en çok sevdiği dedesinden kaldığı mülkü verdi. İman farkı budur. Bu hadise de yansıyor, ayete de yansıyor, sabah namazına kalkmaya da yansıyor. Sen alarmlar, itfaiye alarmı gibi saatler çalışıyor kalkamıyorsun, ashabi kiram hiç saat görmediği halde sabah namazı

kaçırmadılar. Kaza ile hayatında bir kere kaçırdıysa onu da kendisi için ölümcül bir musibet olarak gördü. İşte bu iman meselesidir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin konumunu ve şahsiyetini nasıl gördüğünün meselesidir. Bir mü'min olarak sen onu "Allah'ın elçisi" dolayısıyla "Allah" demek, sözü" Allah'ın sözü" demek görebiliyorsan hadisini de "Resûlullah" olarak görürsün.

Hadisteki bakış sıkıntısı, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin zatına olan sıkıntıyı yansıtır. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin zatına bakarken bir sıkıntın varsa senin, mükemmel bir iman ehli olarak kendini ispat edemezsin. Çünkü Allah'a iman varsa Resûlü'ne iman gerekiyor, elçisine. Elçisine iman onun getirdiği şeylerle ölçülecek yani "O çok değerli bir zat, O'nu tam kabul ediyorum, getirdiği şeylerde ufak bir sıkıntı var" nasıl diyeceksin ki bunu? Niye geldi ki sana o zaman, niye elçi oldu ki? Bu elçiye iman, seninle Allah arasındaki görüntü. Bu nedenle biz, hadis deyince -ileride akademik tarifini yapacağız hadisin- ama şimdi hadis deyince biz sadece Resûlullah anlıyoruz sallallahu aleyhi ve sellem. Bu sebeple hadis deyince Resûlullah anlayarak yola çıkıp hadislerle inşallah diriliş sağlayacağız.

Kardeşler;

Beş noktadan Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hadisi şeriflerini ele almamız gerekiyor. Bunların birincisi: deminden beri özellikle bahsettiğim hadis, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemdir. Ama bir parantez muhakkak zihninizde açılın, bulunsun; hadisin varlığı yani gerçekten Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin o sözü söyleyip söylemediği ayrı bir mesele. Onu ilim adamları incelediler, bize ulaştırdılar. Buhari, Müslim gerçekten Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme ait olduğu bilinen sözlerle oluşmuş bir kitap. Dolayısıyla Buhari, Resûlullah demek. Müslim, Resûlullah demek. Resûlullah, Allah'ın mesajı demek. Allah'ın mesajı da benim imanım demek. Bu şekilde bakıyoruz.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin zatı ile yani Abdullah'ın oğlu Muhammed ile hadisleri arasında bir fark görmeye başladığın zaman aslında "imanın erimeye başlıyor" demektir. Şu, bu uyduruk sebeplerle hadisi şeriflerin değerinin kaybolması, "Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin şahsının aramızdan kaybolması" demektir. Çünkü "Resûlullah'a iman edin" dediğinde Allah, "bu peygambere iman edin" dediğinde "Amine'nin oğlu Muhammed'e tapın" demedi. "Muhammed'in zatında Allah'ın gönderdiği şeylere iman edin" dedi. Bu Kur'an'dı, bir de Kur'an'ın Peygamber aleyhisselam efendimiz tarafından açıklanan şekliydi. Bu izahlar gelecek inşallah nasıl bağlantı kuruyoruz diye. Eğer biz mü'min olarak Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin zatına iman ediyor olsaydık o zaman hadislerinin bir gereği yoktu zatı gitti çünkü. Ama Hristiyanlar da İsa aleyhisselamın zatına iman ettiler. "Allah'ın hâşâ oğlu" dediler. İsa gidince de hayalet bir İsa'ya tapındılar. İncil'le oynama sakıncası görmediler o zaman. Hâlbuki biz İsa aleyhisselamın zatına iman etmiyoruz. Mesela; Yahudiler de aynı sıkıntıya düştüler وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ "Üzeyr Allah'ın oğludur" dediler. Bunu da nereden bu tuzağa düştüler biliyor musunuz? Bakın şimdi aynı sıkıntı. Bir gün ellerinde Tevrat kaybolmuş. Üzeyr de çok zeki. Tevrat'ı yeniden onlara yazmış. Okumuş ezbere.

Kur'an'la diğer önceki kitapların mucizevî farklarından biri, Kur'an'ı Kerim dışında hiçbir kitabı baştan sona ezberlemek bir ümmete, bir peygambere nasip olmamıştır. Sadece Kur'an'ı Kerim baştan sona çocuklar tarafından bile ezberlenebilen bir kitaptır. Dolayısıyla Yahudiler hiçbir zaman Tevrat'ı ezberleyemediler. Sadece Tevrat kaybolmuş yani ellerindeki nüsha kaybolunca Üzeyir ezberden okumuş bir mucize olarak. Düşünün ne kadar "Tevrat ezberlenmez" diye inanıyorlarmış ki demişler ki: "yahu bu Üzeyir mademki Tevrat'ı baştan sona okudu, ee bu olacak bir şey olmadığına göre, bunu bir insan yapamayacağına göre bu Allah'ın oğludur" dediler. وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ "Üzeyir Allah'ın oğludur"

sözü bu sapıklıktan ortaya çıktı. Yani bizde yedi yaşında çocuğun ezberlediği, on yaşında çocuk normal, on beş yaşında zaten çoluk-çocuk işi hafızlık denen mucize onlarda Allah'ın oğlu hâşâ dedirtecek kadar büyük bir olay.

Şimdi buradan ne anlaşılıyor? Bizim Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hadisi şeriflerine getirdiği Kur'an'ı Kerim'e imanımız olması, onun putlaştırılmasına engel. Çünkü biz onun Amine'nin doğurduğu Abdullah'a tapınmıyoruz. Getirdiği Kur'an'a ve alnındaki nübüvvete, sırtındaki nübüvvet mührüne iman ediyoruz biz. Eğer bize Kur'an getirmeseydi, Nebi olarak aramıza çıkmasaydı Amine'nin oğlu Abdullah'a "ağabey" diyecektik o zaman hâşâ. Nübüvvetidir, nübüvveti de getirdiği hadistir, getirdiği ayettir, diye farklı tutuyoruz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi. Birinci nokta bu kardeşlerim.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hadisleri zatı ile bağlıdır. Dolayısıyla hadisler hakkında ileri-geri konuşmak, hadisi şerifleri irdelemek bizzat Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in zatını irdelemektir. Abdullah'ın oğlu Muhammed'in şahsına hakaret etmektir. Bunu anlayabilmek iman meselesidir. Yahudilerle, Hristiyanlarla farkımız da bizim budur.

İkinci olarak da kardeşler: her hadis Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den önce bir "sahabi" demektir. Çünkü bizim sahabinin nakletmediği hiçbir olayı Peygamber adına bilmemiz mümkün değil. Çünkü hadis, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hakkındaki bilgimiz demektir. Oturdu, yedi, şu şekilde namaz kıldı, şu sözü söyledi şeklindeki bilgimizdir. Bu bilgi bize iki yolla gelebilir. Birincisi; o bilgiyi yaşayan, o olayın sahibi sahabi tarafından "böyle yaptı Resûlullah, şuraya gitti aleyhisselatu vesselam" şeklinde ulaştırılır ya da biz şimdi, o zamanki filmleri izleyerek "filan yere gitmiş Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem" deriz. Şu anda öyle bir film izlememiz mümkün olmadığına göre film yerine rüyamda görebilirim ben. Rüyamda gördüm Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Veda Haccı'nda tıraşını şöyle oldu. Bunun da dinen bir değeri yok. Kimsenin -kim olursa olsun peygamberler hariç- kimsenin rüyası bağlayıcı bir belge değildir. İlham kaynağıdır sadece. Din de ilhamla yürümez. Din hüccetle, belgeyle yürür.

Dolayısıyla Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin hadisi şerifleri aynı zamanda Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in zatını aldığımız gibi yani bu bir zatı demektir hadis, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şahsı demektir dediğimiz gibi her hadis bir sahabi demektir. Bu nedenle Ehlisünnet itikadında ashabi kiram masum olmadıkları halde, "ashabi kiram günah işlemez" diye bir inanç olmadığı halde ashabi kiramı adil görürüz, "sahabi adildir" denir. Ne demek adildir? Yani ashabi kirama yalan izafe edemeyiz. Sahabi olduğu belli olan o dönemde bir sürü isim var, münafıklar arasında geçiyor, sahabi olup-olmadığı bilinmiyor onlar ayrı. Ama sahabiyi kiramdan olduğu bilinen herhangi bir mü'minin her sözü bağlayıcıdır. Eğer o söz bize sağlam bir yolla ulaşıyorsa. Sağlam bir yolla ulaşmıyorsa zaten sorun yok yani o sahabiyi gitti demiyoruz. Bu nedenle Ehlisünnet inancında ashabi kiramdan olduğu bilinen ki bütün sahabiyi kiramın ismi bilinmiyor. Yaklaşık olarak en yüksek ihtimalle, en yüksek ihtimalle bir on bin kadar sahabinin net bilgisi var elimizde. Bu sahabeler hadis bilgisinin kaynağı oldukları için bir tür koruma altına alınmışlardır. Eğer ashabi kiramı koruma altına almazsan ashabi kiramı da gazeteci gibi, uydurdu ihtimalli bir haber kaynağı olarak, ajans olarak, görmeye kalkarsan iki şey ortaya çıkar:

Birincisi; Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e ulaşma yolumuzu ihtimallendirmiş oluruz. "Sabah namazını üçte kılmış olabilir" diye bir versiyon hep açıkta kalır. İkincisi; Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabisinden bir tanesine: " yalan söyleyebilir bir tınyiyette bir adamdır" diye

yamaladın mı; bir tanesinin aldığı bu yaradan kurtulması mümkün değil hiç birinin. Masum değiller yani yanlış yapabilirler; yalan söylemezler. Ebubekir de dâhil yanlış yapması muhtemeldir. Çünkü Ebubekir peygamber değildir. Ebubekir radiyallahu anha Cebrail gelmemiştir. “Bu yanlış düzelt” diye Cebrail onu ikaz etmemiştir. Durum böyle olunca Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’in ashabi masum değil; hatasız, hiç yanlış yapmaz insanlar değiller ama hain, yalancı da değillerdir. Hiç birisi!

Bu sözüümüz Peygamber Efendimizin sağlığında içki içtiği bilinip ondan sonra da içki cezasıyla cezalandırılmış sahabi için bile geçerlidir. En büyük belgemiz de bu konuda Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in mesela içki cezası verdiği halde, zina cezası ona uyguladığı halde en büyük suçların cezalarını onlara uyguladığı halde daha sonra “ashabım” diye onları bağrına basmasıdır. Vefat ederken aleyhisselatu vesselam Efendimiz, hiçbir sahabisini listenin dışına atmamıştır. Her sahabi Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in teminatı altında ölmüştür. Vatana hıyanet gibi en büyük suç, idamı gerektiren bir suç işleyen Hâtib bin Ebi Belta radiyallahu anh; Mekke’nin fethini sır olarak müşriklere açıklama yani “fethediliyor kendinize çeki düzen verin” diye bir tür İslam ordusunun şifrelerini düşmana ulaştırmak gibi büyük bir suç işlediği halde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: “Bırakın, rahat bırakın! Bedir’e katılmış bir adamdır o” diye savunmuştur onu. Bu da gösteriyor ki ashabi kiram Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem gibi masum değil ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in yanında adil kimselerdirler.

Bu sebeple biz bir hadisi şerifin, “Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle dedi” sözünün ashabi kirama kadar ulaştığını didik didik ederiz. Sahabiye ulaştıktan sonra daha karıştırmayız onu. “Acaba” yapmayız. Sahabiye ulaştırmasını araştırırız. Çünkü ashabi kiramdaki bu kimlik garantimiz başkasında yoktur. Hasan Basrî’de yoktur mesela. Tabiin neslinde yoktur. Sadece ashabi kiram için geçerlidir bu.

Mesela çok basit bir misal: Sahabi, A isimli olayı görmemiş, mesela çocuğu o zaman bilmiyor. Şimdi, geliyor sahabi Medine’deki bir olayı anlatıyor. Medine’deki olay cereyan ederken o Mekke’de idi. Ve yahut da Müslüman bile değildi. Ama olayı anlatıyor sanki görmüş gibi. Hiçbir hadis âlimi Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in sahabisinin görmediği bir olayı anlatmasını kınama konusu yapmamıştır. Çünkü neden? Sahabi, kendisi gibi bir sahabiden duyduğu bir şeyi anlatıyor. Bilgi gücü olarak bu sahabi yüzde yüz güvenli olduğu gibi, kimden aldığı söylememiş olsa bile -güçlü bir sahabiden almıştır herhalde- tabiinden öğrenmemiştir bu bilgiyi. Dolayısıyla bilgi itimadı açısından güvenli kabul ettiğimiz birisinin kendisi gibi birisinden yaptığı nakil bizim için belgedir. Aynı şey tabiin için geçerli değildir. Tabiin, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in gören ashabi kiramın talebeleri. Talebelerinin talebelerine de tebeu’t-tabiin diyoruz yani görenleri görenler diye.

Tabiinden birisi mesela Medine’deki bir olayı anlatıyor: “Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz şöyle yaptı” diyor. Ona “dur” diyor muhaddisler, “sen ne yapıyorsun” diyorlar. “Sen orada mıydın” “ yok”. “Ee bunu bir sahabiden duydu muhakkak.” Kimden duyduğunu söyleyeceksin. Buna mürsel hadis deniyor. Mürsel hadis; yani görmediği bir olayı görmüş gibi bir tabiinin anlatması demektir. Bu hadis sağlam bir hadis değildir. Aynı şeyi sahabi yapıyor onu kabul ediyoruz. Çünkü sahabi olduğu gibi bizim için hüccettir, masum olmadıkları halde. Tabii de övülmüş bir nesil olduğu halde onun yaptığını kabul etmiyoruz.

Burada üçüncü bir nokta -hadisi şerifleri anlamadan önce bilmemiz gereken üçüncü bir nokta: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ashabi, sıradan bir hadis hocası değildir kardeşlerim. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in ashabi, birinci derecede görgü tanıklarıdır. Bize hadis olarak

ulaştırılan her bilginin üzerlerinde cereyan ettiği insandırlar. İkinci noktada onların güveni açısından bu konuyu ele almıştık. Üçüncü noktada da diyoruz ki: ashabı kiram duyanı duymuş, olayı gazeteden okumuş, kitaplardan okumuş kimseler değildirler. Ashabı kiram, kitaplardan okuyup not defterlerinden, fotoğraflardan görüp bize aktarmadılar. Bir şey anlatıyorsa gördüğünü anlatıyor. Duyduğunu anlatıyor, yaşadığını anlatıyor.

Dolayısıyla Haşr Suresi'nin yedinci ayeti: **“وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا”** “Resûl size ne verdiyse onu alın. Size Resûl neyi yasakladıysa onu bırakın” ayeti benim için geçerli, hepimiz için geçerli. Size derken Allah, o “size” deki çoğul zamirine hepimiz dâhiliz. Ama biz gıyaben dâhiliz. Enes ibni Malik'in kulağına okundu bu cümle. “Sana ne verdiyse Resûlullah” dediğinde aleyhisselatu vesselam. Bu tıpkı onun eline konmuş bir paketi alması gibidir. “At onu” dediğinde de tıpkı elindeki bir şeyi fırlatıp atması gibi atmıştır. Bu ayet bize dolaylı bir yolla hitap ederken ashabı kirama, yüzde yüz kulaklarına hitap etmiştir.

Bu sebeple ashabı kiramı değerlendirdiğimiz herhangi bir meclisimizde biz, ashabı kiramı Kur'an ayetlerinin “sen” diye hitap ederken, “sen” kelimesini duyan insanlar olarak anlamamız gerekiyor. Bize de “sen” dediği zaman ayet, “siz” dediği zaman; gele, gele, gele; yansıya, yansıya bize gelmiştir. Binaenaleyh biz duyanı, duyanı, duyanı duyduk diyelim. Onlar bizzat bu sesi duydular. Cebrail'i gördüler. Farklı suretlerde Cebrail aleyhisselamın gelişini izlediler.

Ashabı kiram görgü tanığı bile değildir. Görgü tanığı bile olayın dışında yangın olmuş, ellerini böyle bağlayarak: “vay yanıyor burası” diye yüz on ikiyi aramış ya da yüz onu aramış itfaiyeyi arıyor görgü tanığı. Ashabı kiram görgü tanığı değil olayın aktörleri bunlar. “Resûlullah bana dedi ki” diyor. “Ben şöyle yaptım. Böyle oldu” diyor. Binaenaleyh ashabı kiramın bir olayı nakletmesi bizim için bir kanat değildir hiçbir zaman. Yani “Herhalde Ebu Bekir yani şöyle düşünmüş olmalı, etkilenmiş bu olaydan.” Niye etkilensin ki? Olayın aslı o zaten.

Bu yüzden inşallah ileride göreceğimiz Hulefa-i Raşidin'in sünneti ile ilgili bir kavram kullanacağız. Resûlullah sallahu aleyhi ve sellem: “Benim ve Raşid Halifelerin Sünneti'ne uyun” diyor bize hitap ediyor bu. “Benim ve Raşid Halifelerin Sünneti'ne uyun.”

Resûlullah'ın Sünneti nasıl Ebubekir'in de sünneti olur aynı zamanda? Evet yirmi üç yıl, sen de Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle otursan, kalksan, güldüğünde gülsen, ağladığında ağlasan, yolculuğunda yolculuk yapsan, mağaraya beraber girsen, açlığı beraber çeksen, sen de tıpkı Resûlullah gibi düşünmeye başlarsın. Sana vahiy gelmez o kadar! Sallallahu aleyhi ve sellem.

Bu sebeple Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ashabinın düşünce tarzını tekeffül etmiştir adeta. “Raşid Halifelerimin Sünneti'ne uyun” demiştir. Bunun için Ebubekir radiyallahu anının bir kanaat kullanması, meselâ; Ebubekir dedi ki: “Bu böyledir. Dinimiz böyle istiyor.” Bizim yüz bin Müslüman toplanıp hiç pürüzsüz bir şekilde hepimizin kullandığı bir kanaatten daha değerlidir. Çünkü Ebubekir sıfır sorunlu bir Müslüman'dır. Laiklikten, demokrasiden, liberalizmden etkilenmemiş bir kafanın unsurudur. Şu kadar sene filan put “sen beni kurtardın” diye yemin etmemiştir, and içmemiştir hiçbir zaman. Dolayısıyla Ebubekir “Resûlullah böyle dedi” derken doğru bir şahit, olayın içinden bir belge olarak bizimle konuşur. “Allah'ın kitabı filan ayette şu demek istiyor” diye tefsir ettiği zaman da bir daha hiçbir müfessirin görüşüne itibar etmemize gerek bırakmayacak kadar net bir görüştür o. Çünkü Ebubekir'in radiyallahu anh Kur'an'dan bir şey anlaması ile herhangi bir Müslüman'ın anladığını zannetmesi arasında çok büyük farklar var.

Tekrar özetliyorum kardeşler, hadisle ilgili bilgimizin oturduğu yeri bulmamız gerekiyor. Dedik ki: hadis, Resûlullah demektir sallallahu aleyhi ve sellem. " Hadis Resûlullah'tır" cümlesi içimize oturmadiği sürece de imanımızla ilgili garanti yok demektir. Çünkü "Resûlullah'tır hadis" sözünde sorun varsa "Resûlullah ne getirdi sana" diye soru sormak gerekecek. Getirdiği şeyi sen sorunlu kabul ediyorsun. Bir kere Resûlullah'ın getirdiği şeyde sorunu olanın Resûlullah'ta sorunu vardır. Çünkü sen, sana bir şey getirmeyen Resûlullah istiyorsun. Yarın sen faize kapı aralamak istiyorsun. Yarın sen kumara kapı aralamak istiyorsun. Çünkü Resûlullah'ı şeytan sana direkt reddettiremiyor. "Göndermedi Allah peygamber" demiyor. Elli kollu bir peygamber gönderttirmek istiyor sana. Kur'an'a şimdilik dokundurtmuyor. Çünkü Kur'an'da senin mili piyangonu yasaklayacak bir bilge yok. Çünkü Kur'an'da senin sabah namazına kalkmanı -saat beşte kalkmanı- emredecek bir ayet yok. Dolayısıyla sadece Kur'an dedin mi hem liberal, hem kapitalist hem kadınlarla erkeklerle karışık ortamlarda iyi bir cici bir Müslüman olursun. Resûlullah'ın Kur'an'ın açıklaması hükmünde getirdiği hadislerle beraber cici Müslümanlık olmuyor bu sefer. Liberal Müslüman olamıyorsun. Onun için şeytan önce "Resûlullah'ı reddet" demiyor. "Ondan çarpılırım" diye depresyon geçiriyorsun. Bu sefer ne yapıyor? Hadisleri ile seni kurcalıyor. Hadisleri kaldırınca da eli kolu bağlı bir peygamber, sana konuşamayan bir peygamber. Konuşamayan bir peygamberden sonra sen hürsün zaten. Cuma akşamları y ada mezarlıklarda bol bol Kur'an okumakta hiçbir sakınca yok şeytan açısından.

İkinci olarak da dedik ki: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabını herhangi bir olayın tanığı gibi filan bile görmüyoruz. Olayın faileri onlar. Kur'an'ı Kerim'de yüzlerce ayet -tam istatistik veremeyeceğim- ama bin civarında bir ayet, bir sahabinin bir olayı üzerine inmiştir. Dolayısıyla biz ashabi kiramı sadece Kur'an'la bağlantıları açısından ele alsak bin ayet onların karıştığı bir olaydan dolayı inmiştir. Mücadele Suresi hepimizin bildiği örnek işte: "Kocam bana böyle yaptı ya Resûlullah." Gelip Peygamber'le tartışıp âdeta kavga eden kadın. Sure zaten adı üstünde "Mücadele Suresi" diyor. Tartışma suresi yani. Kadın gelmiş "bana ne ya Resûlullah, bana ne ya Resûlullah" deyip duruyor kadın. Ashabi kiramı sıradan bir muhabir gibi göremeyiz. Ashabi kiram Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği dinin bize aktarılışının canlı aktörleridirler. Ve bunu bu şekilde konuşurken ikinci noktada dedik ki masum değildirler ama adildirler. Yani hainlik asla yapmazlar, yalan konuşmazlar. Sabit olmamıştır yalan konuştukları, itham edilmemişlerdir bu konuda ama masum değildirler. İçki de içen olmuştur, zina eden de olmuştur. Cahillik eden de olmuştur. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'den sonra kendisini kahredenleri olmuştur, oldu. Bunun farklı farklı örneklerini göreceğiz bu dersler boyunca inşallah. Dirilişimizi onların çöküş zannettiği şeylerden çıkaracağız inşallah.

Evet, bir de üçüncü noktada dedik ki: bize Kur'an'ı Kerim "siz, sen" diye hitap ederken ashabi kiram bu sesi bizzat duydular. **وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ** "size Resûl ne verdiyse onu alın" ayetinde bizzat onlar ver diye elini uzattılar. Bu kadar yakındılar Cebrail'e. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in eline bu kadar sıcak el olarak tuttular. Binaenaleyh herhangi bir konuda ashabi kiramı sıradan, bir âlim gibi, müçtehit gibi, Ebu Hanife gibi, Ahmed bin Hanbel gibi gördüğümüz zaman dinin aslı ile oynarız demektir. Fakat tekrar ediyorum: Hristiyanların havarileri gördüğü gibi din bizi görmüş olur. Biz masum görmüyoruz. İkinci ya da peygamber gibi olmuş kimseler olarak görmüyoruz. Peygamber aleyhisselamin garantisi altında, onun verdiklerini kan hücreleri gibi özümsemiş insanlar olarak görüyoruz. Allah onlardan razı olsun.

Ve dördüncü nokta kardeşler -bu çok önemli-. Neyi konuşuyoruz ama tekrar toparlayayım. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ve hadis deyince bir sahabi mefhumu konuşmamız lazım onu konuşuyoruz. Aksi takdirde ashabi kiram sarsıldığı zaman elimizde hadis kalmaz. Bunun için dikkat edin

modern düşünceyle İslam'a yaklaşmak isteyenlerin ilk yaptığı iş Ebu Hureyre ile uğraşmaktır, Enes ibni Malik ile uğraşmaktır, Aişe Anne'mizin genç yaşta evlenmesiyle uğraşmaktır. Peygamber'in evine aleyhisselatu vesselam sarsıntı soktuktan sonra onun dininin üçte birini anlatan Ebu Hureyre'ye sarsıntı soktuktan sonra Kur'an'la oynamak zor bir şey değil artık. Bunun için modern çevrelerin mesela; modern eksenli yayın evlerinin yani çok modern bakan Avrupalıların "İslam da güzel canım" demeleri için gayret eden düşünce sahibi yayın evlerinin kitaplarına bakın beş kitaptan üçü böyledir. Ashabı kiramı irdeleyen şeylerdir hep. Körü körüne "ashap da Peygamber sayılır" diyecek aptal Müslüman da değiliz herhâlde. Ama Enes ibni Malik de hiçbirimizin ilkokul arkadaşı değil. İmamı Azam'ın bile ilkokul arkadaşı değil. Kimsenin ilkokul arkadaşı değil. Resûlullah'ın biricik evladı, biricik talebesi. Bu şekilde görüyoruz.

Burada bir noktamız var kardeşler: Bütün Müslümanlar kıyamet gününe kadar Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden aldıkları dini diğer insanlara taşımak zorundadırlar. Bu konuda hiçbir Müslüman bu hocaların işidir, âlimlerin işidir diye başından savsaklayamaz. Hem Müslüman olacak hem de bana ne diyecek hâli yok. En azından çocuğuna öğretmek, en azından komşusuna öğretmek zorundadır. Herkes din hocasıdır. Herkes dininin mübelliğidir yani tebliğ edicisidir. Fakat biz ashabı kiramın tebliğini başka görüyoruz. Biz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dinini anlatıyoruz hoca olarak. Ben burada mesela Peygamber aleyhisselamı anlatıyorum onlar ise âdeta tencere gibiydiler. Peygamber aleyhisselam yemeği onlarda pişirip bizim taslarımıza koydu. Biz kepçeyle alıp talebemize koyuyoruz. Yavrumuza mesela sağ ile yemek yemeği öğretiyoruz. İşte kaşıkla alıp ağzına koyuyoruz.

Ashabı kiramın tebliği din anlatımı ciddiyet, gayret, sonuç alma, ihlâs bakımından hiç bizimle aynı olmadığı gibi Peygamber aleyhisselam efendimiz ile ilişkileri açısından da herhangi bir hoca gibi, Ebu Hanife gibi, İmam Azam gibi filan değil. Âdeta Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem pişirdiği çorbayı onlar da pişirdi. Onlar tencere. Herhangi bir âlim de veya müçtehit de kepçeyle, kaşıkla alıp aç olana bir tas çorba vermesi gibidir. Binaenaleyh ashabı kiramın -Allah onlardan razı olsun- din tebliğlerini Kur'an'ı başta Kur'an tabi, hadisi şerifleri aktarmasını bir cami imamının Cuma hutbesini aktarması olarak görmeyiz. Daha sonraki örneklerde göreceğiz inşallah bu sebeptendir işte Medine'den Şam'a kadar bir ay bir hadis öğrenmek için gittiler. Biz, Müslümanlar olarak çocuğumuzu filan yere bir sene doktora tezi için göndermeye tereddüt ederiz, onlar yaşlı başlı insanlar olarak kalktılar Medine'den hadislerin merkezi Medine filanca sahabe Şam'daymış bunu daha iyi biliyormuş diye kalkıp Şam'a gidiyor. Bu ciddiyet onların daha sonra işte bizim hürmetle saygıyla anıp çorba onlarda pişti değil, tencereydi onlar kepçe değildiler. "Herhangi bir hocayla, herhangi bir müçtehitle, herhangi bir âlimle kıyas edilmeleri doğru değil" deyişimizin nedeni bu. Allah onlardan razı olsun.

Bu konuyla ilgili arkadaşlar üç nas çok önemli. Ali İmran Suresi'nin yüz onuncu ayeti:

كُنْتُمْ

خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ "Siz insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz." Bu söz elhamdülillah benim için geçerli, sizler için geçerli, "lailaheillallah muhammedu'r resûlullah" diyen her mü'min için geçerli amenna. Peki, Ali bin Ebi Talib, Osman bin Affan, Ömer bin Hattab, Ebubekir için ne kadar geçerli. Bizim etiketimizde كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ yazıyor nüfus kâğıdımızda. Onların alınlarında yazıyordu bu.

Gerçekten insanlığın en hayırlısıydı Ebubekir. Yani Allah ona mesela; Ebubekir'e hitap ettiğini

كُنْتُمْ

خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ okuduğunda Ebubekir'e bu ışık vurduğunda parlattı Ebubekir'i. Bu ayet benim üstüme okunduğunda كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ melekler kıs kıs gülüyorlardır sen misin insanlık için

çıkarılmış en hayırlı ümmet diye. Herhangi birimizin mezarında yazılmış olsa bu cümle: “insanlık için çıkarılmış en hayırlı zat burada yatıyor” buna kim inanır?

Üzerimizde tecelli etmiyor bu ayet. Ediyor Hasan el-Benna'nın üzerinde etti inşallah. Yani Allah dostlarından bir kısmının üzerinde İmam Gazali'nin üzerinde tecelli etti. İzz ibni Abdisselam'ın üzerinde tecelli etti ama blok olarak hepimizin üzerinde bir türlü tecelli etmiyor zorlanıyoruz. **كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ**

dendiğinde yani içimizden bazılarımızın üzerine gidiyor ama ashabı kirama bakıyorsun alınlarına yapışıyor bu hemen. İnsanlık için çıkarıldıklarından dolayı Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kabri şerifinin bulunduğu Medine'de bile beş bin tanesinin mezarı yoktur. Yüz yirmi bin kişi onunla hac yaptı, beş bin tanesi onun gömüldüğü mezarlığa gömülmediler. Neden? İnsanlık için çıkarılmışlardı. Ama biz Riyazu's Salihin okunak bir hadis dersine gitmeye vakit bulamıyoruz. Sıcak odamızı terk edemiyoruz. Onlar cennet bahçesinden başka bir şey olmayan Ravzayı Mutahhara'nın bulunduğu Medine'yi bile terk ettiler.

Üstelik Bilâl-i Habeşi, Ömer bin Hattab radiyallahu anhin kanuni yasağı olduğu halde yalvardı, yakardı “ben çıkmak zorundayım” dedi. O kadar ki Ömer bin Hattab yasa çıkarmak zorunda kaldı. Bedir'e katılanlar terk edemezler Medine'yi dedi. Herkes tutturmuş bir “Resûlullah'ın dinini anlatacağız”, Medine'den gidiyor. Ben burada İslam'ı nasıl idare edeceğim, diye endişe etti. Yani Medine'de kalmaları için kanun koydu. Kanunla Medine sanki Medine çöl gibi. Hepsinin bahçeleri Medine'deydi, malları mülkleri Medine'deydi. Candan çok sevdikleri Resûlullahları Medine'deydi sallallahu aleyhi ve sellem. Muaz radiyallahu anh hepinizin bildiği sahabi Yemen'e gönderdi onu Efendimiz. Ben şimdi tefekkür ediyorum: “ya Rabb'i” diyorum “bu ne acayip sahnedir”. Muaz'ı Yemen'e gönderirken ona nasihatler yaptı Efendimiz. Buyurdu ki: “Muaz sen geldiğinde beni burada bulamayacaksın, git” dedi. Yemen'e hoca olarak gönderdi onu. “Medine'de işte beni bulamazsın şöyle şöyle yaparsın” diye. Yani Muaz herhalde akli kıt bir insan değildi. “Ben ölüyorum, geldiğinde sen yokum burada” dedi ona. Buna rağmen “ya Resûlullah ben şu Yemen'e giderim biraz daha durayım burada” demedi. Öptüyse elini artık bilmiyoruz nasıl vedalaştıysa gidiş o gidiş.

Kıyamet günü Muaz dirildiğinde şu anda bir milyar Müslüman var deniyor. Bu bir milyar Müslüman'ın Peygamber sevgisi toplansa Muaz'ınki kadar eder mi hepimizinki? Etmez. Bu kadar seviyor Peygamber'ini canım bu sevginin kiloyla falan tartılacak tarafı yok. “Beni burada bulamayacaksın Muaz, sen Medine'ye git, Yemen'e git yarın gelersin” der gibi “bir sene sonra gelersin”. Bir sen sonrada beni burada bulamayacaksın ne enteresan bir şey. O Peygamber'i terk etmeye razı oldular. **كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ** gerçekleşsin diye.. İşte biz de kardeşlerim, “şahsa indirgmeden bir hadisi şerif dersi var, buyurun bu hadisi şerif dersine gidelim” sözü ne kadar sıcak odalarımızdan bizi ayrı edebiliyor, ne kadar “filan yerde Buharî ezberleniyormuş ben de bu hadisi şeriflere katılayım” diyebiliyoruz? Ne kadar "Resûlullah dediyse bitti bu söz diyebiliyoruz" u ölçebiliriz. Hep beraber ölçebiliriz. Kimsenin kimseyi kınayıp gülmesine gerek yok, birbirimizin kalbini kırmaya gerek yok ki herkes kendisi aynaya bakabilir.

İşte Muaz ne enteresan örnek ya! “Beni bir daha bulamazsın Muaz.” Ben şimdi güya Peygamber'i seviyorum. Yani güya bizimki de sevgi işte. Nasıl sevgiyse alimallah bana böyle dese oradan bırakıp gidemezdin gibi geliyor bana. Nereye gidiyorsun ya? Bugün yarın öleceğim diyor sana. Gidemezdin. “Ya Yemen'e başkasını gönder ya Resûlullah burada çalışayım”. Ama değil mi **كُنْتُمْ**

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ "siz insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz" sözü Muaz'ın üzerinde gerçekleşti.

Bir de Ömer'in yasa çıkarmak zorunda kaldığını unutmayın. "Bu Medine'de beni nasıl yalnız bırakırsınız? Nereye gidiyorsunuz ya? Ashabı Bedir Medine'nin dışına çıkamaz" diye pasaportla çıkarır hâle getirmiş onları. Bilâl'i yalvarttırmış. "Bir izin ver ya, bir gideyim cihada gideyim" dememiş. Bu işte **كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ** ayetinin biiznillahi teâlâ onların alınlarında tecelli ettiğini gösteriyor. Bizde kâğıt üzerinde yazıyor "en hayırlı ümmetiz, insanlık için çıkarılmışız". İnşallah himmetimiz o yönde olduğundan biz de sevabımızı biiznillahi teâlâ kazanacağız. Ama onların eti, kemiği oldu **كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ** Evet, bu dördüncü maddemizden bir dahaki ders devam edelim.

Ve sallallâhu ve selleme ala seyyidina Muhammed. Ve ala âlihi ve sahbihi ecmaîn.
Vel'hamdülillahi Rabb'il âlemin.